

OSIEWEK (7) *sb*

osiewek *m* (7), [**osiwek** *m*, **osiewka** *f*].

o jasne, pierwsze *e* pochylone; drugie *e* prawdopodobnie jasne (tak w -ek).

sg *N* osiówek (1). ◇ [*G* osiówku, osiówki.] ◇ *D* osiówkowi (1). ◇ [*A* osiwek, osiówkę.] ◇ *I* osiówki(e)m (1). ◇ *pl G* osiówków (1). ◇ *A* osiówki (1). ◇ *L* osiówkoch (2).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI – XVII(XVIII) w.

1. *Zasiew, obsianie; nasienie* (4) : [á trzjdzieści korcy ofiewki [*sementis*; naśienia *WujBib*]/ dádzą trzy korce *Leop Is* 5/10 (*Linde*); Abowiem iáko Oracz miece ná ziemię ofiewkę obfithą [*semina multa*; wiele naśienia *WujBib*]/ [...] ále podczás nie wśfythko co wyfiał dochowano bywa/ [...] ták y ci co náfwiećie náfiani fą/ nie wśzyfcy będą zbáwieni. *Leop 4.Esdr* 8/41 (*Linde*); Jest też rólka pusta, którą na dwór zasiewają. Bywa bróg żyta albo owsa, [...] odprawiwszy osiewek, tedy [...] facit mc. 6/0/0 *LustrSand* 120; Wszakże jednak poddanym [...] szkody nagradzając skazujemy, aby ks. Brodziński kustosz krakowski osiewku tego, który teraz na tę przyszłą zimę tam siał, tak zgoła odstąpił bez żadnego zboża ziarnem od poddanych sobie wyciągania, albo odbierania, ażeby tym poddanym, którym się większe szkody poczyniely, z tego osiewku terazniejszego nagroda być mogła. *OrdynWiej* 52; *LustrLub* 100.]

W przeciwstawieniu: »osiewek ... kąkol« (1): thák/ iż by nie była osobna łáfká á miłolierdzie Pána tego nád thym nędznym ofiewkiem swoim/ trudnoby miał wytrwác od ták gęłtego kąkolu tego/ ktorego náfiał then [przeciwnik jego *RejPos* 54.

Przysłowie: A iako więcz kto fieie tak też żniwo bywa (*marg*) Iaki ofiewek takie żniwo (–) *RejJóz* E5v.

Szereg: »osiewek albo nasienie« (1): [kościól] yuż śyeći w morze wpułfczoney/ yuż ośyewkowi álbo náfyenyu [...] przyrownawa *KromRozm III* C7v.

W przen (2) : *RejPos* 54; na ktorych [= proroków] też robotę Apóstołowie náftąpili/ ich ośiewki zżynáiąc (iáko pan Chrístus przypomina.) *NiemObr* 35.

2. *Pole obsiane, miejsce zasiane* (3) : Azaż frogie ízáráncze nie łatały [!] po ofiewkoch náłzych? *RejZwierc* 192; tedy Státutá piérwże w tym vczynioné/ ták decláruiemy/ że *defensio* nie ma fie rozumieć płowániém *laboris proprij*, ták ośiówków/ iáko y budowánia/ y káždéy roboty/ któraby przez rok bez przekázy Stároścínéy ítała *SarnStat* 847; [Tenże przerwczony Błázej Domasz zostawił sobie osiewek wszytek, który siał na zimę *KsięgaSądIwk* 1586 nr 94, 1586 nr 97].

W przen (1) : Słuchayże iáko thy niefláchetne wymyflácze á wywrotniki prawdy Páúłkíey Duch fwięthy przyrownywa ízáránczey [...] / ktora áni ku chwale Bożey/ áni ku obronie Krześciáńkíey/ áni ni nacż fie dobrego nie przygodzi/ iedno thyie iáko ízáráncza ná cudzych ofiewkoch/ nie dobrego nie działáiąc. *RejAp* 78.

Synonimy: 1. *nasienie, zasiewek.*

Cf **OSLANIE**, [**OSIEW**]